

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja

Druk nr 2597
Warszawa, 30 sierpnia 2022 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt uchwały:

- **w sprawie wezwania do uchylenia przez państwo niemieckie „Dekretu Göringa” z 27 lutego 1940 r., cofnięcia jego skutków oraz rehabilitację ofiar.**

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy pana posła Janusza Kowalskiego.

(-) Tadeusz Cymański; (-) Mariusz Gosek; (-) Norbert Kaczmarczyk; (-) Sebastian Kaleta; (-) Mariusz Kałużny; (-) Jan Kanthak; (-) Janusz Kowalski; (-) Maria Kurowska; (-) Aleksandra Łapiak; (-) Dariusz Olszewski; (-) Jacek Ozdoba; (-) Piotr Sak; (-) Edward Siarka; (-) Piotr Uruski; (-) Michał Woś; (-) Tadeusz Woźniak; (-) Michał Wójcik; (-) Zbigniew Ziobro.

UCHWAŁA
SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia ..... 2022 roku

w sprawie wezwania do uchylecia przez państwo niemieckie „Dekretu Göringa” z 27 lutego 1940 r., cofnięcia jego skutków oraz rehabilitację ofiar

2 marca 1940 r. w Dzienniku Ustaw Rzeszy („Reichsgesetzblatt”) nr 39 ukazało się rozporządzenie Rady Ministrów na Rzecz Obrony Rzeszy z 27 lutego 1940 r. w sprawie organizacji polskiej grupy narodowej (Volksgruppe) w Rzeszy Niemieckiej, zwane „Dekretem Göringa”.

Rozporządzenie zabraniało działalności polskim organizacjom w Niemczech oraz zezwalało na skonfiskowanie przez III Rzeszę należącego do nich majątku ruchomego i nieruchomego. Komisarz Rzeszy jako nadzwyczajny pełnomocnik do spraw likwidacji majątku polskiej grupy narodowej w Niemczech najpierw przejął majątek Związku Polaków w Niemczech, który posiadał m.in. wiele kamienic. Na mocy „Dekretu Göringa” zajęto także majątek polonijnego Banku Robotników w Bochum. Niemcy zaanektowali też m.in. 60 szkół powszechnych, gimnazja, instytucje finansowo-kredytowe, biblioteki oraz przejęli lokaty bankowe należące do polskich organizacji. Niekompletna ewidencja przygotowana w 1947 r. wskazywała, że w samym Berlinie zabrano Polakom 509 przedmiotów majątkowych, a łącznie w Niemczech – 1910.

Pod koniec lat 30. XX wieku polska mniejszość w Niemczech liczyła ok. 1,5 miliona osób. Niemieckie ustawodawstwo wyłączyło Polaków z życia gospodarczego, podobnie jak wcześniej – Żydów. Rozporządzenie antyżydowskie nosiło datę 12 listopada 1938 r. Natomiast 17 września 1940 r. przyjęto rozporządzenie, na podstawie którego skonfiskowano mienie Polaków. Część majątków należących do Żydów przejął skarb III Rzeszy. Niektóre obiekty sprzedano osobom prywatnym. Majątek polski na mocy „Polenverordnung” objęło „Powiernictwo Wschodnie” (Treuhandstelle Ost), którego część również sprzedano Niemcom.

Uzasadnienie:

Wydaje się to niewiarygodne, ale rasistowski „Dekret Göringa” nadal obowiązuje w Republice Federalnej Niemiec – państwie członkowskim Unii Europejskiej. Stwierdzenie jego nieważności w prawie niemieckim i prawie międzynarodowym musi skutkować *restitutio in integrum*, czyli przywróceniem stanu sprzed wejścia w życie aktu prawnego.

Władze niemieckie po II wojnie światowej zwróciły tylko niewielką część majątku zagrabionego Polakom. Państwo niemieckie nadal systemowo dyskryminowało polską mniejszość narodową. Sądy niemieckie odrzucały większość pozwów odszkodowawczych. W uchwalonej 29 czerwca 1956 r. federalnej ustawie o odszkodowaniach („Bundesentschädigungsgesetz”) znalazł się dyskryminacyjny komentarz, że „Polacy w Niemczech byli prześladowani nie wskutek negatywnych postaw wobec narodowego socjalizmu, lecz z powodu swych szczególnie radykalnie reprezentowanych i manifestowanych nacjonalistycznych celów”. Władze Niemiec nie przywróciły Polakom obowiązującego przed wojną statusu mniejszości narodowej. Nie zrehabilitowały zamordowanych i więzionych polskich działaczy, którzy w większości trafili do obozów koncentracyjnych.

Sprawiedliwość wymaga, by władze RFN cofnęły zbrojne prawo z 1940 r. Sprawiedliwość woła również o naprawienie krzywd i zadośćuczynienie. Naszym obowiązkiem jako polskich parlamentarzystów, bez względu na przynależność klubową czy partyjną, jest domaganie się naprawienia szkód wyrządzonych przez państwo niemieckie.

„Słuszne domagać się i usiłować odzyskać to, co nam niesłusznie zostało odjęte” – uzasadniał wypłacenie Polsce reparacji wojennych przez Niemcy wybitny uczony prof. Władysław Tatarkiewicz. Te słowa można odnieść również do majątku skradzionego polskim organizacjom przez niemiecką III Rzeszę na mocy „Dekretu Göringa”.

Rozporządzenie
o organizacjach polskiej grupy narodowej w Rzeszy Niemieckiej
27 lutego 1940

Rada Ministrów ds. Obrony Rzeszy wydaje rozporządzenie z mocą ustawy:

§ 1

1. Działalność organizacji polskiej grupy narodowej w Rzeszy Niemieckiej (zrzeszenia, fundacje, stowarzyszenia, spółdzielnie oraz inne przedsięwzięcia) są zakazane. Nowe organizacje polskiej grupy narodowej nie mogą być tworzone.
2. Dotychczasowe zarządy organizacji polskiej grupy narodowej przestają działać. Nie wolno im dysponować przedsiębiorstwami organizacji oraz aktywami, które w sposób prawny lub ekonomiczny są związane z danym przedsiębiorstwem.
3. O tym, czy dana organizacja może być uznana za organizację polskiej grupy narodowej, decyduje w razie wątpliwości minister spraw wewnętrznych.

§ 2

1. Minister spraw wewnętrznych zostaje upoważniony do wyznaczenia komisarza ds. organizacji polskiej grupy narodowej.
2. Komisarz wykonuje swoje obowiązki na podstawie wytycznych ministra spraw wewnętrznych i podlega jego nadzorowi. W pojedynczych przypadkach ma prawo przekazywania swych uprawnień.

§ 3

1. Komisarz zarządza organizacjami polskiej grupy narodowej w celu ich likwidacji i zostaje uprawniony do skutecznego działania na rzecz lub przeciwko tym organizacjom.
2. Komisarz zostaje uprawniony do rozwiązywania organizacji polskiej grupy narodowej.
3. Rozwiązywanie organizacji polskiej grupy narodowej będzie zadaniem komisarza. Minister spraw wewnętrznych może w porozumieniu z ministrem sprawiedliwości ustalać wytyczne dotyczące procedury.
4. Komisarz może na własny wniosek, w przypadku organizacji wpisanych do oficjalnego rejestru, wpisywać zmiany do rejestru.

§ 4

Komisarz nie jest zobowiązany do respektowania decyzji statutowych oraz decyzji walnego zgromadzenia członków (walnego zgromadzenia stowarzyszenia) organizacji, na podstawie których ustalony został zarząd, podmiot odpowiedzialny lub wartość majątku.

§ 5

Nie można wnosić o odszkodowanie w związku z działaniami przedsięwziętymi na podstawie niniejszego rozporządzenia.

§ 6

Osoby, które wbrew § 1 niniejszego rozporządzenia będą kontynuowały działalność lub będą zakładały nowe organizacje polskiej grupy narodowej, zostaną ukarane karą pieniężną i karą więzienia lub też jedną z tych kar.

§ 7

Minister spraw wewnętrznych wyda potrzebne do wykonania i uzupełnienia niniejszego rozporządzenia przepisy prawne i administracyjne.

§ 8

Wejście w życie niniejszego rozporządzenia w przypadku przyłączonych obszarów wschodnich, w tym byłego Wolnego Miasta Gdańska oraz Protektoratu Czech i Moraw, pozostaje otwarte w przypadku osobnych decyzji.

Berlin, 27 lutego 1940 r.

Przewodniczący Rady Ministrów ds. Obrony Rzeszy
Göring
generał-feldmarszałek

Generalny pełnomocnik ds. administracji Rzeszy
Frick

Minister Rzeszy i szef Kancelarii Rzeszy
Dr Lammers

Verordnung über die Organisationen der polnischen Volksgruppe im Deutschen Reich.

Som 27. Februar 1940.

Der Ministerrat für die Reichsverteidigung verordnet mit Gesetzeskraft:

§ 1

(1) Die Tätigkeit der Organisationen der polnischen Volksgruppe im Deutschen Reich (Vereine, Stiftungen, Gesellschaften, Genossenschaften und sonstige Unternehmen) ist verboten. Neue Organisationen der polnischen Volksgruppe dürfen nicht gegründet werden.

(2) Die bisherigen Verwaltungsträger der Organisationen der polnischen Volksgruppe scheiden aus ihrem Amt aus. Sie können nicht über die Unternehmen der Organisationen und über diejenigen Vermögenswerte, die in einem rechtlichen oder wirtschaftlichen Zusammenhang mit dem Unternehmen stehen, verfügen.

(3) Ob eine Organisation als Organisation der polnischen Volksgruppe anzusehen ist, entscheidet im Zweifel der Reichsminister des Innern.

§ 2

(1) Der Reichsminister des Innern wird ermächtigt, einen Kommissar für die Organisationen der polnischen Volksgruppe zu bestellen.

(2) Der Kommissar übt seine Tätigkeit nach den Weisungen des Reichsministers des Innern aus und untersteht dessen Dienstaufsicht. Er kann seine Befugnisse in Einzelfällen übertragen.

§ 3

(1) Der Kommissar führt die Verwaltung der Organisationen der polnischen Volksgruppe mit dem Ziel ihrer Liquidation und ist befugt, mit Wirkung für und gegen die Organisationen zu handeln.

(2) Der Kommissar ist befugt, die Organisationen der polnischen Volksgruppe aufzulösen.

(3) Aufgelöste Organisationen der polnischen Volksgruppe sind vom Kommissar abzuwickeln. Der Reichsminister des Innern kann im Einvernehmen mit dem

Reichsminister der Justiz Richtlinien für die Abwicklung erlassen. In diesen Richtlinien kann von den allgemeinen Vorschriften über die Abwicklung abgewichen werden.

(4) Der Kommissar ist auf seinen Antrag bei Organisationen, die in öffentliche Register eingetragen sind, in das Register einzutragen.

§ 4

Der Kommissar ist nicht an Bestimmungen der Satzung oder Beschlüsse der Mitgliederversammlung (Gesellschaftsversammlung) einer Organisation gebunden, durch die die Geschäftsführung der Verwaltungsträger oder die Vermögensverwertung geregelt ist.

§ 5

Aus den auf Grund dieser Verordnung getroffenen Maßnahmen können Schadenersatzansprüche nicht abgeleitet werden.

§ 6

Wer sich entgegen dem § 1 an der Fortsetzung oder Neugründung einer Organisation der polnischen Volksgruppe beteiligt, wird mit Gefängnis und Geldstrafe oder einer dieser Strafen bestraft.

§ 7

Der Reichsminister des Innern erläßt die zur Durchführung und Ergänzung dieser Verordnung erforderlichen Rechts- und Verwaltungsvorschriften.

§ 8

Die Inkraftsetzung dieser Verordnung für die eingegliederten Ostgebiete einschließlich des Gebiets der bisherigen Freien Stadt Danzig sowie für das Protektorat Böhmen und Mähren bleibt vorbehalten.

Berlin, den 27. Februar 1940.

Der Vorsikende
des Ministerrats für die Reichsverteidigung

Göring

Generalfeldmarschall

Der Generalbevollmächtigte für die Reichsverwaltung

Fried

Titel:	Verordnung über die Organisationen der polnischen Volksgruppe im Deutschen Reich
Art:	Rechtsverordnung
Geltungsbereich:	Deutsches Reich
Fundstelle:	Deutsches Reichsgesetzblatt Band 1940 Teil I, Nr. 39, Seite 444
Fassung vom:	27. Februar 1940
Bekanntmachung:	2. März 1940
Inkrafttreten:	3. März 1940

Transkrypcja rozporządzenia z 27 lutego 1940 roku

**Verordnung über die Organisationen der polnischen Volksgruppe im Deutschen Reich.
Vom 27. Februar 1940.**

Der Ministerrat für die Reichsverteidigung verordnet mit Gesetzeskraft:

§ 1

- (1) Die Tätigkeit der Organisationen der polnischen Volksgruppe im Deutschen Reich (Vereine, Stiftungen, Gesellschaften, Genossenschaften und sonstige Unternehmen) ist verboten. Neue Organisationen der polnischen Volksgruppe dürfen nicht gegründet werden.
- (2) Die bisherigen Verwaltungsträger der Organisationen der polnischen Volksgruppe scheiden aus ihrem Amt aus. Sie können nicht über die Unternehmen der Organisationen und über diejenigen Vermögenswerte, die in einem rechtlichen oder wirtschaftlichen Zusammenhang mit dem Unternehmen stehen, verfügen.
- (3) Ob eine Organisation als Organisation der polnischen Volksgruppe anzusehen ist, entscheidet im Zweifel der Reichsminister des Innern.

§ 2

- (1) Der Reichsminister des Innern wird ermächtigt, einen Kommissar für die Organisationen der polnischen Volksgruppe zu bestellen.
- (2) Der Kommissar übt seine Tätigkeit nach den Weisungen des Reichsministers des Innern aus und untersteht dessen Dienstaufsicht. Er kann seine Befugnisse in Einzelfällen übertragen.

§ 3

- (1) Der Kommissar führt die Verwaltung der Organisationen der polnischen Volksgruppe mit dem Ziel ihrer Liquidation und ist befugt, mit Wirkung für und gegen die Organisationen zu handeln.

(2) Der Kommissar ist befugt, die Organisationen der polnischen Volksgruppe aufzulösen.

(3) Aufgelöste Organisationen der polnischen Volksgruppe sind vom Kommissar abzuwickeln. Der Reichsminister des Innern kann im Einvernehmen mit dem Reichsminister der Justiz Richtlinien für die Abwicklung erlassen. In diesen Richtlinien kann von den allgemeinen Vorschriften über die Abwicklung abgewichen werden.

(4) Der Kommissar ist auf seinen Antrag bei Organisationen, die in öffentliche Register eingetragen sind, in das Register einzutragen.

§ 4

Der Kommissar ist nicht an Bestimmungen der Satzung oder Beschlüsse der Mitgliederversammlung (Gesellschaftsversammlung) einer Organisation gebunden, durch die die Geschäftsführung der Verwaltungsträger oder die Vermögensverwertung geregelt ist.

§ 5

Aus den auf Grund dieser Verordnung getroffenen Maßnahmen können Schadenersatzansprüche nicht abgeleitet werden.

§ 6

Wer sich entgegen dem § 1 an der Fortsetzung oder Neugründung einer Organisation der polnischen Volksgruppe beteiligt, wird mit Gefängnis und Geldstrafe oder einer dieser Strafen bestraft.

§ 7

Der Reichsminister des Innern erlässt die zur Durchführung und Ergänzung dieser Verordnung erforderlichen Rechts- und Verwaltungsvorschriften.

§ 8

Die Inkraftsetzung dieser Verordnung für die eingegliederten Ostgebiete einschließlich des Gebiets der bisherigen Freien Stadt Danzig sowie für das Protektorat Böhmen und Mähren bleibt vorbehalten.

Berlin, den 27. Februar 1940.

Der Vorsitzende des Ministerrats für die Reichsverteidigung

Göring

Generalfeldmarschall

Der Generalbevollmächtigte für die Reichsverwaltung

Frick

Der Reichsminister und Chef der Reichskanzlei

Dr. Lammers